

***Cartea Esterei* - sursa de inspiratie artistica**

Getta Neumann

Personajele implicate in povestea de Purim sunt caractere rupte din viata, actorii unei drame cu multiple semnificatii politice, morale si psihologice. Nu e de mirare ca multi artisti s-au inspirat din *Cartea Esterei*.



In *Estera pregatindu-se sa intervina pe langa Ahasveros* de Rembrandt o vedem pe tanara femeie, frumoasa si eleganta, singura inainte de demersul periculos. Timp de 30 de zile nu fusese chemata de catre regele Ahasveros, sotul ei, - semn ca poate a cazut deja in dizgratie. Unchiul ei Mordehai o rugase sa indrazneasca imposibilul : sa convinga regele sa-si retracteze ordinul de a se comite un genocid impotriva evreilor din Imperiul persan, ordin inspirat de marsavul Haman. Estera risca pedeapsa cu moartea daca se prezinta la curte fara a fi fost invitata, dar ea este de acum o femeie cu o misiune. Pictorul surprinde momentul cand isi concentreaza toate fortele inaintea confruntarii cu regele.

Figura Esterei se detaseaza luminoasa pe fondul intunecat. Vesmantul somptuos, de un rosu senzual, confera soliditate si forta femeii cu tenul alb, fata robusta, expresia grava si privirea hotarata. Corpul intreg respira energie, mana dreapta e inca indoita intr-un gest de sovaiala, de aparare, dar bratul si piciorul stang schiteaza deja miscarea spre domnitor, spre cel care va decide asupra destinului evreilor. Si asupra vietii ei. O femeie puternica, o luptatoare !



In *Ahasveros, Haman si Estera* suntem martori la deznodamantul dramei. Scena iradiaza lumina aurie specifica artei lui Rembrandt. La banchetul oranduit de ea, Estera isi termina rechizitoriul impotriva lui Haman ; regele priveste cu manie spre Haman, isi inclesteaza mana pe sceptru ; nemernicul se incovoie sub simtamantul infrangerii. Regina si regele formeaza un bloc radios in fata lui Haman izolat, pipernicit, zdrobit, in

penumbra. Estera, cu trena rochiei spumoasa, cu obrazul fin, usor plecat, linistit, impacat, satisfacut ocupa cel mai mult spatiu si este inundata de lumina. Tabloul face parte din colectia Muzeului Puskin din Moscova.



O alta capodopera a lui Rembrandt se poate admira la Muzeul National de Artă din București : *Haman implorand iertare Esterei*. Cel care a planuit exterminarea poporului evreu este invins, dintr-un ticalos primejdios a devenit un mosneag deznadajduit. Ahasveros se înalta întunecat și sters, cu sceptrul, o lamă sclipitoare, suspendat asupra capului nemernicului. Domina Estera, învaluită într-o manta din brocart auriu, bordată cu hermină, pe cap cu o tiară ornamentată cu perle. Fata și gesturile nu exprimă cruzime, nici triumful răzbunării, ci neînduplecare, siguranța că există crime care nu pot fi iertate.

Estera nu este singura femeie puternică din povestea de Purim. Vashti, regină repudiată, apare doar scurt la începutul istoriei, dar personalitatea ei este complexă. Să ne

amintim relatarea din *Cartea Esterei* : Ahasveros, sub influența alcoolului, dă ordin împărătesei să defileze în fața convivilor îmbătați. Vashti refuză. Curtezanii îl îndeamnă pe Ahasveros să o dizgratieze, comportamentul ei îndocil fiind un exemplu negativ pentru femeile din imperiu. Regele, prostănac și caracter slab, se conformează.



În *Vashti repudiata*, pictorul Ernest Normand ne introduce în budoarul reginei destituite. Întinsă pe pat într-un decor roșu, fastuos, înconjurată de simbolurile opulenței și ale plăcerilor (fructe, vin, flori), Vashti, superbă, cu toate că umilită, măsoară dimensiunile tragediei care a lovit-o. Cu o mână înfăcă cu disperare învelisul de pe pat, cu cealaltă își propteste capul. Simțim durerea și disperarea ei, dar și mandria și sfidarea. Este o femeie care știe să-și pastreze demnitatea în nenorocire.

Am citat doar câteva din numeroasele exemple de opere de artă izvorâte din *Cartea Esterei* - o poveste în care se confruntă binele și răul ca în basme, o poveste fascinantă cu personaje complexe și implicații universale, sursă inepuizabilă de inspirație pentru artiști.